

Ε2.ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΕΙΤΑΙ - Ο ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Ποια είναι τα δύο κυρίαρχα κόμματα στην πολιτική ζωή της Αθήνας μετά την λήξη των Περσικών Πολέμων; Ποια είναι η μεταξύ τους σχέση;

Η πολιτική ζωή της Αθήνας, μετά την λήξη των Περσικών πολέμων, κυριαρχείται από δύο ανταγωνιστικά πολιτικά κόμματα, το αριστοκρατικό και το δημοκρατικό.

2. Ποιον χαρακτήρα αποκτά το πολίτευμα της Αθήνας μετά τις μεταρρυθμίσεις του Κλεισθένη;

Το πολίτευμα, όπως το οργάνωσε ο Κλεισθένης, συνεχώς εξελίσσεται, χάνει τον συντηρητικό του χαρακτήρα, γίνεται όλο και περισσότερο **δημοκρατικό**. Τα πρόσωπα, όσο ισχυρά και αν είναι, υποτάσσονται στις θελήσεις του συνόλου.

3. Ποια ήταν η τύχη των δύο πρωταγωνιστών των Περσικών Πολέμων, του Μιλτιάδη και του Θεμιστοκλή;

Ο Μιλτιάδης και ο Θεμιστοκλής, οι δύο πρωταγωνιστές των Περσικών πολέμων, πεθαίνουν ο ένας στη φυλακή(ο Μιλτιάδης, λόγω χρεών) και ο άλλος στην εξορία(ο Θεμιστοκλής, λόγω της καταδίκης του σε εξοστρακισμό από την εκκλησία του δήμου της Αθήνας).

4. Ποια πρόσωπα πρωταγωνιστούν στην πολιτική ζωή της Αθήνας μετά τον τερματισμό της πολιτικής σταδιοδρομίας των Μιλτιάδη και Θεμιστοκλή; Πως πολιτεύονται αυτά τα πρόσωπα;

Οι κύριοι εκπρόσωποι της νέας πολιτικής γενιάς, αν και ανήκουν σε αντίπαλες πολιτικές μερίδες, όπως ο Κίμων(ηγέτης του αριστοκρατικού κόμματος) και ο Περικλής(ηγέτης του δημοκρατικού κόμματος), δέχονται να είναι απλώς οι προικισμένοι υπηρέτες της κοινότητας(δηλ. δεν τοποθετούν τον εαυτό πάνω από το κοινωνικό σύνολο, αλλά είναι υπηρέτες του κοινωνικού συνόλου).

5. Πως αποδεικνύεται η αφοσίωση του Κίμωνα στο δημοκρατικό πολίτευμα, αλλά και η αγάπη του προς την πατρίδα του, την Αθήνα;
- Η νομιμοφροσύνη του Κίμωνα στο δημοκρατικό πολίτευμα είναι παροικιϊώδης. Ο ίδιος δέχεται αδιαμαρτύρητα τον εξοστρακισμό του το 461 π.Χ. και, όταν η πατρίδα τον ανακαλεί, τίθεται επικεφαλής του στόλου των Αθηναίων κατά την τελευταία τους επιχείρηση εναντίον των Περσών, για να πεθάνει πολιορκώντας την Σαλαμίνα της Κύπρου και να νικήσει, έστω και νεκρός, τους Πέρσες (449 π.Χ.).
6. Πως αποδεικνύεται η νομιμοφροσύνη του Περικλή απέναντι στο δημοκρατικό πολίτευμα;
- Ο ίδιος ο Περικλής δεν είναι παρά **ο πρώτος ανάμεσα στους πολίτες**. Η μεγαλύτερη δόξα για τον Περικλή είναι ότι, παρόλο που κυριάρχησε για πολλά χρόνια στον πολιτικό στίβο της Αθήνας και συγκέντρωσε στα χέρια του εκτεταμένες εξουσίες, ποτέ δεν ξέφυγε από τη δημοκρατική νομιμότητα.
7. Πότε εμφανίζεται στον πολιτικό ορίζοντα της Αθήνας ο Περικλής; Στο πλευρό τίνος πολιτικού ηγέτη; Ποιο το μορφωτικό του υπόβαθρο και ποια η καταγωγή του;
- Ο Περικλής, γόνος του παλαιού γένους των Αλκμεωνιδών και μαθητής του φιλόσοφου Αναξαγόρα, εμφανίζεται για πρώτη φορά στον πολιτικό ορίζοντα της Αθήνας στο πλευρό του Εφιάλτη, του ηγέτη του δημοκρατικού κόμματος, το 462 π.Χ.
8. Ποιο γεγονός διευκόλυνε το δημοκρατικό κόμμα της Αθήνας να ανέλθει στην εξουσία εκείνη την χρονική περίοδο;
- Τότε, το δημοκρατικό κόμμα, εκμεταλλευόμενο την ατυχή ανάμειξη του Κίμωνα στην επανάσταση των Μεσσηνίων ειλωτών στη Σπάρτη, κατορθώνει να εξοστρακίσει τον Κίμωνα και να πάρει την εξουσία.
9. Τι επιχειρούν να πετύχουν οι δύο ηγέτες του δημοκρατικού κόμματος, ο Εφιάλτης και ο Περικλής, μετά την άνοδό τους στην εξουσία; Ποιο είναι το σημαντικότερο επίτευγμά τους στον αγώνα τους για τον εκδημοκρατισμό των θεσμών (=των οργάνων διοίκησης) της Αθηναϊκής πολιτείας(=του Αθηναϊκού κράτους);

Εφιάλτης και Περικλής θα αγωνιστούν για τη δημοκρατικότερη εξέλιξη του πολιτεύματος. Ο αγώνας τους θα κορυφωθεί με την αφαίρεση, από τον Άρειο Πάγο, που ήταν **το προπύργιο του συντηρητισμού**, κάθε πολιτικής εξουσίας, καθώς και του αποκλειστικού προνομίου της απονομής της δικαιοσύνης.

10. Πότε ο Περικλής γίνεται ο απόλυτος κυρίαρχος στην πολιτική ζωή της Αθήνας; Ποιο πολιτικό πρόγραμμα εφαρμόζει και πως αντιλαμβάνεται την δημοκρατία;

Μετά τη δολοφονία του Εφιάλτη και την πολιτική αποδυνάμωση του Κίμωννα, ο Περικλής, ως αρχηγός του δημοκρατικού κόμματος, θα αρχίσει να εφαρμόζει το προσωπικό του πολιτικό πρόγραμμα. Για τον Περικλή δημοκρατία σημαίνει ισότητα όλων των πολιτών απέναντι στο νόμο αλλά συγχρόνως και δυνατότητα για όλους να διάγουν μια άνετη ζωή. Καθιερώνει τη μισθοφορία, ένα είδος οικονομικής ενίσχυσης για τους απορότερους, ώστε να μπορούν, απερίσπαστοι, να παρακολουθούν τις συνεδριάσεις της Εκκλησίας του Δήμου και να ασκούν τα πολιτικά τους δικαιώματα. Ακόμη και οι φτωχότεροι είχαν τη δυνατότητα να καταλαμβάνουν πολιτειακά αξιώματα. Επιπλέον, με πρωτοβουλία του Περικλή, η Πολιτεία αναπτύσσει θεσμούς κοινωνικής προστασίας και πληρώνει, για τους απόρους, το αντίτιμο του εισιτηρίου τους για την είσοδό τους στο θέατρο (**θεωρικά χρήματα**).

11. Ποιο άλλο μέτρο εφαρμόζει ο Περικλής, για να ανακουφίσει τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα της Αθήνας; Ποια ευεργετική συνέπεια έχει το εν λόγω μέτρο στην όψη(=εξωτερική εμφάνιση) της Αθήνας;

Ακόμη ο Περικλής συλλαμβάνει το σχέδιο της ανοικοδόμησης μεγάλων δημόσιων έργων, τα οποία θα προσφέρουν εργασία σε πολλούς και θα αλλάξουν την όψη της πόλης. Η πόλη της Αθηνάς θα μεταμορφωθεί.

12. Ποιες ευεργετικές συνέπειες έχει για την Αθήνα η Συνθήκη Ειρήνης του Καλλία;

Η Ειρήνη του Καλλία (449 π.Χ.) εξασφαλίζει για τους Αθηναίους την ειρήνη με τους Πέρσες και την απόλυτη κυριαρχία στο Αιγαίο.

13. Ποια πολιτική ακολουθεί η Αθήνα απέναντι στη Σπάρτη μετά την σύναψη της Συνθήκης Ειρήνης του Καλλία;

Οι σχέσεις με τη Σπάρτη, οι οποίες μετά την πτώση του Κίμωνα ήταν αρκετά ταραγμένες, εξομαλύνονται με τη σύναψη της Τριακονταετούς Ειρήνης (446 π.Χ., Τριακοντούτεις Σπονδαί).

14. Ποιες ευεργετικές συνέπειες έχει για την Αθήνα η εξομάλυνση των σχέσεών της με την Περσική Αυτοκρατορία και τη Σπάρτη;

Έτσι η Αθήνα, απερίσπαστη, θα ασχοληθεί με την υλοποίηση ενός υψηλού πολιτιστικού, καλλιτεχνικού και παιδευτικού οράματος.